

ОСНОВНІ ФАКТОРИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ КОНКУРЕНТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Основою формування та розвитку конкурентного потенціалу підприємств є набуття, утримання та розвиток його конкурентних переваг, які є наслідком реалізації потенційних та ресурсних можливостей підприємства в довгостроковому періоді в умовах конкуренції. Адже тільки в умовах конкуренції, конкурентного середовища визначається рівень конкурентоспроможності підприємства.

Підприємство може успішно існувати і розвиватися, якщо воно володіє певними конкурентними перевагами, які створюють передумови для ефективності функціонування підприємства. Існуючі конкурентні переваги підприємства фактично являють собою реалізовані можливості підприємства [2]. Можливості підприємства визначаються його потенціалом, який під дією законів функціонування ринку та впливом факторів внутрішнього та зовнішнього середовища реалізується в конкурентних перевагах підприємства. Конкурентний потенціал підприємства складається з багатьох параметрів, що характеризують його спроможність ефективно функціонувати на ринку.

На конкурентний потенціал підприємства та його розвиток впливає велика кількість факторів. Однак, серед безлічі наукових поглядів та трактувань, не існує єдиного підходу, що дозволить виділити та згрупувати фактори, які мають вплив на формування конкурентного потенціалу підприємства.

Проте найбільш вживаною є класифікація факторів за джерелами їх виникнення, тобто поділ на внутрішні (ендогенні) та зовнішні (екзогенні). Зовнішні фактори виникають і діють поза підприємством, незалежно від дії самого підприємства. Внутрішні

фактори виникають усередині підприємства і повністю залежать від механізмів його діяльності.

Сьогодні набув широке застосування методичний підхід ефективної конкуренції, запропонований М. Портером. Конкурентне середовище формується під впливом п'яти конкурентних сил, які можна також віднести до зовнішніх факторів впливу на конкурентоспроможність підприємств, таких як:

- суперництво між існуючими конкурентами;
- загроза появи послуг-замінників або товарів-замінників;
- загроза вторгнення до галузі нових учасників;
- ринкова влада продавців (постачальників);
- ринкова влада споживачів (покупців, посередників) [2, с. 56].

З огляду на специфіку функціонування конкуренції, на наш погляд, крім перелічених у моделі М. Портера п'яти конкурентних сил потрібно додати також і шостий фактор впливу на конкурентоспроможність підприємств та конкурентне середовище – державну політику, діяльність органів державної влади, механізм держави, функції яких полягають у законотворчій, регулюючій та контролюючій діяльності держави, що має на меті створення конкурентних відносин. Вищезазначені фактори впливають не тільки на формування конкурентного середовища, а й на розвиток конкурентного потенціалу підприємства[3].

Внутрішні фактори відіграють не менш важливу роль у процесі розвитку конкурентного потенціалу підприємств. До них можна віднести:

- виробничі потужності підприємства;
- чисельність працівників;
- фондоозброєність;
- фондозабезпеченість;
- енергоозброєність;
- енергозабезпеченість;
- продуктивність праці;
- витрати виробництва;
- рівень виробництва валової продукції;

- рівень прибутковості виробництва;
- співвідношення якісних і цінових факторів продукції, яка виробляється підприємством;
- фінансово-економічні, організаційні, маркетингові та інші фактори.

Саме від рівня забезпеченості підприємства необхідними ресурсами, наявності кваліфікованої робочої сили та дієвої системи управління, можливості залучати у виробництво інвестиційні ресурси та досягнення науково-технічного прогресу, виваженої стратегії розвитку підприємства та вміння раціонально організувати виробництво, залежить ефективність діяльності підприємства та розвиток його конкурентного потенціалу.

Виявлені фактори, які впливають на формування конкурентоспроможності підприємств зможуть перетворитися у конкурентну перевагу та позитивно впливати на розвиток конкурентного потенціалу лише тоді, коли будуть здійснювати стимулюючий вплив на діяльність підприємства.

Використані джерела

1. Гудзинський О.Д., Судомир С.М., Гуренко Т.О. Управління формуванням конкурентоспроможного потенціалу підприємств (теоретико-методологічний аспект): монографія. К.: ІПК ДСЗУ. 2010. 212 с.
2. Портер М. Конкуренция. СПб-Москва-Киев.: «Вильямс». 2000. 495с.
3. Портер М. Конкурентная стратегия: методика анализа отраслей и конкурентов [пер. с англ. – 2-е изд.]. М.: Альпина Бизнес Букс. 2006. 454 с.

Кондратюк Вікторія

(науковий керівник: к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки та економічної теорії ЗУНУ Шиманська О.П.)

СУЧАСНИЙ СВІТ В ПЕРІОД ПАНДЕМІЇ: ВПЛИВ НА ЕКОНОМІКУ ТА МІГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ

Поглиблення глобальної кризи через запровадження карантину в період пандемії COVID-19 по всьому світу негативно вплинуло на економіку країн, зокрема, в контексті послаблення міграційної